

INTERVIEW

'Iedereen heeft last van instortingen en ze ondermijnen bouw'

De recentelijke instortingen in Nederland schreeuwen om actie vinden Bouwend Nederland, NLIingenieurs en VNconstructeurs. De drie brancheorganisaties starten een offensief dat zich laat vergelijken met eerdere pogingen van de sector om de constructieve veiligheid naar een hoger plan te tillen. Heeft die aanpak destijds gefaald? Waarom gaat het nu wel lukken? Een interview met Bob Gieskens, directeur van VNconstructeurs. "Blijkbaar hebben we het lek nog niet boven."

DOOR THOMAS VAN BELZEN

Instortingsexpert Karel Terwel van de TU Delft was vorige week stellig in Cobouw: instortingen en problemen zoals bij de parkeergarages in Eindhoven, Wormerveer en Almere zouden in Nederland niet mogen voorkomen. Bob Gieskens, directeur van VNconstructeurs, jarenlang actief bij Bouwend Nederland op het gebied van constructieve veiligheid, onderschrijft dat. "En iedereen heeft er last van. Dit ondermijnt de bouw."

Waar komen 'al' die instortingen vandaan?

"Als we dat wisten, hadden we dat probleem al opgelost. Het is ook nog maar de vraag of er overeenkom-

sten zijn tussen de drie incidenten, toevallig drie parkeergarages. Steeds weer worden allemaal factoren genoemd die mogelijk een rol gespeeld kunnen hebben, maar wij (VNconstructeurs, Bouwend Nederland en NLIingenieurs, red) vinden dat er diepgaander actie nodig is."

Jullie willen een dialoog starten om vervolgens een actieagenda constructieve veiligheid op te stellen. Wanneer kwamen jullie op dat idee?

"Het speelde al langer, zelfs voor de problemen bij de parkeergarage in Eindhoven. Maar de eigenlijke aanleiding was hetzelfde: we zien steeds weer grote incidenten. Bij de Rijnstraat, daarna dus bij Eindhoven en Wormerveer."

Wat is er mis met de Nederlandse bouw? Dit speelde in de tijd van de Grolsch Veste, de balkons in Maastricht en het parkeerdek in Tiel toch ook al?

"Blijkbaar hebben we het lek nog niet boven. Maar het probleem is groot en complex, daarom is het tijd om de handen ineen te slaan. We zullen dieper moeten zoeken en deze keer moeten doorpakken."

Hoe groot is de noodzaak?

"Die is er zeker. Er gebeuren toch te veel van dit soort grote incidenten. Ondanks de aandacht van de afgelopen jaren. En iedereen heeft er last van; eigenaren, gebruikers, constructeurs en aannemers. De hele sector wordt erop aangekeken en het ondermijnt het vertrouwen in de bouw."

Jullie starten een dialoog. Wat is de bedoeling?

"Een start van een beweging die moet leiden tot een concrete actie-agenda. Taken en verantwoordelijkheden, kwaliteitsborging en toezicht én onderzoek en standaardisatie spelen daarbij een grote rol."

Waarom niet gewoon een hoofdconstructeur, zoals tien jaar geleden al werd bepleit?

"Daar is heel veel discussie over geweest. Dat is een mogelijke oplossing, maar daar zijn er meerdere van voorbijgekomen in de afgelopen jaren. Dat is ook de kern van het probleem. Er is nooit echt doorgepakt. Wij willen eerst een stap terugzetten. Want wat is een hoofdconstructeur precies... zo zijn er nog tal van vragen."

Waarom is er tien jaar terug, na tal van bijeenkomsten, rapporten en aanbevelingen om de constructieve veiligheid in de bouw te verbeteren, nooit echt doorgepakt?

"Dat is een goede vraag die we ook willen beantwoorden tijdens onze eerste conferentie op 16 november. Misschien is het wel ingegeven door de versnippering in de keten en belangen die op gespannen voet staan met elkaar."

In Den Haag worstelen ze al zeker tien jaar met een nieuw stelsel voor kwaliteitsborging. Waarom gaat het jullie wel snel lukken?

"Wij zeggen niet dat we de oplossing in handen hebben, maar als we de versnippering in de bouw niet aanpakken en adresseren, komen we nergens."

U was nauw betrokken bij een eerdere 'anti-instortingspoging'. Hebben jullie toen gefaald?

"Ik praat niet in termen van falen. Dat leidt al gauw tot vingerwijzen naar anderen. Dat willen we juist niet doen, we moeten naar voren kijken."

Bob Gieskens, directeur VNconstructeurs.

Tien jaar geleden kwam er een meldpunt voor instortingen, dat bestaat niet meer. En ook het Platform Constructieve Veiligheid verdween na een dapper begin. Wat heeft die eerste poging eigenlijk opgeleverd?

“Met dat meldpunt wisten we tussen 2007 en 2012 veel kennis te verzamelen om de problemen boven tafel te krijgen. Verder heeft die periode geleid tot het Compendium Constructieve Veiligheid, nog altijd een buitengewoon nuttig naslagwerk. Ook het constructeursregister stamt uit die tijd.”

Minister Ollongren wil vaart maken met een Veiligheidsregisseur op de bouwplaats. Goed plan?

“Dat is een aanbeveling geweest van de Onderzoeksraad voor Veiligheid. Ik heb daar niet direct een mening over. Maar ik denk wel dat je regelgeving ook in het verhaal van constructieve veiligheid moet meenemen. De sector moet het zelf doen, hoor je ook wel, we moeten niet wachten op regels, maar ook de rol van de overheid moet je in deze discussie betrekken.”

Waarom eigenlijk een actieagenda? Rekent de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen straks niet af met grote constructiefouten?

“Wij denken van niet, anders hadden wij daar wel op gewacht... Toezicht en toetsing worden in de nieuwe wet geadresseerd, maar de wet kijkt maar heel beperkt naar verantwoordelijkheden en taken binnen het bouwproces zelf.”

Dus die wet reduceert geen instortingen?

“Dat hoor je me ook niet zeggen, maar het biedt geen totaaloplossing. Of ik voor ben? Daar doe ik geen uit-

Bijeenkomst: Constructieve veiligheid verdient meer!

Op 16 november organiseren Bouwend Nederland, VNconstructeurs en Koninklijke NLIingenieurs de werkconferentie Constructieve Veiligheid in de bouw verdient meer! Constructeurs, ingenieurs, aannemers, opdrachtgevers, toezichthouders en onderzoekers denken dan na over een gezamenlijke actie-agenda. De actieagenda moet leiden tot een stappenplan met concrete verbeteringen. Het programma ziet er als volgt uit:

Programma:

- ‘Verantwoordelijkheden en taken’ met Roger Moll van het Rijksvastgoedbedrijf.
- ‘Onderzoek en normalisatie voor innovatie’ met Arthur de Backker van Heijmans.
- ‘Kwaliteitsborging, toetsing en toezicht’ met Jan Vambersky, emeritus-hoogleraar TU Delft.
- ‘De dialoog’ met Alfons van Marrewijk, hoogleraar bedrijfsantropologie aan de VU Amsterdam.

spraken over. Hoe dan ook laat die wet op zich wachten. Wanneer gaat die door de Eerste Kamer en hoe?”

Is jullie nobele streven niet gewoon een afleidingsmanoeuvre? Zo van, laat die wet maar zitten, wij lossen het als sector zelf wel op...

“Op geen enkele manier. Maar nogmaals. Er is meer nodig dan een wet.”

Moet de Nederlandse bouw zich schamen?

“Waarvoor?”

Voor al die instortingen, of valt het wel mee?

“Beide niet. Elke instorting is er een te veel. En het zijn toch ook weer behoorlijk stevige incidenten. Maar het gaat niet om schaamte, maar om de vraag; hoe bannen we vermijdbare fouten uit?”

Je kunt ook zeggen; instortingen zijn van alle tijden. Daar is geen kruid tegen gewassen.

“Zo mogen we niet denken. Soms is de tijd rijp voor actie en moeten we het momentum gebruiken. Nu lijkt dat er weer te zijn. Voor alle instortingen in de bouw is niet één iemand verantwoordelijk. Wie moet ik de crisis kwalijk nemen?”

In de crisis bouwt de vliegtuigindustrie toch ook geen slechtere vliegtuigen?

“En als de hemel naar beneden valt, vallen alle vogeltjes dood. We praten hier over de bouw, niet over de vliegtuigindustrie. Over een initiatief dat hard nodig is. Waar kunnen we wat van leren? Wat moeten we doen om de constructieve veiligheid te verbeteren? Verder achteruitkijken of iemand kwalijk nemen dat we destijds niet doorpakten, ga ik niet doen en heeft weinig zin.”

De parkeergarage in Eindhoven. Foto: Hollandse Hoogte